

3. Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми комерційного права України» є однією із основних профільюючих дисциплін для вивчення загальних правових понять, які використовуються при формуванні За умов поступового переходу до ринкових відносин розширюється і вдосконалюється сфера правового регулювання суспільних відносин, пов'язаних з підприємницькою діяльністю. А отже, підвищуються вимоги до майбутніх фахівців з правознавства, що потребує ґрунтовніших знань комерційного законодавства і практичних навичок застосування правових норм у здійсненні господарської діяльності суб'єктами господарювання.

Пререквізити - вихідна

Кореквізити – Міжнародне економічне право

Відповідно до **Стандарту вищої освіти** із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

- **компетентності**. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати в міжнародному контексті. Здатність розробляти проєкти та управляти ними. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу недопустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

- **програмні результати навчання**. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності. Застосування в процесі супроводження міжнародної діяльності бізнесструктур прецедентну практику міжнародних, європейських та вітчизняних судів.

Мета дисципліни сформувані у студентів систему правових знань, основних правових інститутів з комерційного права на підставі здобутих знань з основ правознавства, цивільного права та інших галузевих і міжгалузевих правових дисциплін, а також засвоєння студентами основних принципів та інститутів комерційного права, особливостей правового регулювання відносин, що складаються у ринковій економіці між уповноваженою і зобов'язальною особами.

Предмет дисципліни. Правова характеристика комерційних відносин, базове комерційне законодавство для практичних навичок застосування правових норм у здійсненні комерційної діяльності суб'єктами господарювання.

Завдання дисципліни. Набути навичок роботи з нормативними документами, уміння розв'язувати конкретні правові ситуації, що виникають у підприємницькій діяльності на основі національного та міжнародного законодавств; реалізовувати право у вибраній сфері діяльності, усвідомлювати відповідальність при здійсненні юридично значущих дій

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг, аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права, проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу, обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування, інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності, застосування в процесі супроводження міжнародної діяльності бізнесструктур прецедентну практику міжнародних, європейських та вітчизняних судів.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:		
	лекції	практичні заняття	самостійну роботу
<i>Перший семестр</i>			
Тема 1. Поняття, предмет, метод фі система комерційного права. Комерційне законодавство	2	2	4
Тема 2. Проблемні аспекти основних засад комерційної діяльності.	2	2	4
Тема 3. Актуальність структурування джерел комерційного права	2	2	4
Тема 4. Актуальність визначення системи суб'єктів комерційної діяльності	2	2	4
Тема 5. Проблемні напрями організації комерційної діяльності	2		4
Тема 6. Проблеми формування організаційно-правових форм суб'єктів комерційної діяльності	2	2	5
Т	2	2	4
Тема 8. Проблемні аспекти управління діяльністю юридичної особи	2	2	4
Тема 9. Проблеми правових положень припинення д	2	2	4
Т	2	2	5
Тема 11. Проблеми правового регулювання відносин власності в комерційному обороті	2	2	4
Т	2	2	4
Тема 13. Проблемні аспекти обігу цінних паперів, порядок їх випуску і обігу	2	2	4
Тема 14. Проблеми правового регулювання біржової діяльності	2	2	5
Тема 15. Актуальні проблеми правового регулювання цін та ціноутворення	2	2	4
Тема 16. Проблемні напрями формування правових засад обмеження монополізму в економіці України та захист економічної конкуренції	2	2	5
Тема 17. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	2	2	5
Тема 18. Захист прав та законних інтересів суб'єктів комерційної діяльності.	2	2	5
Разом за семестр	36	36	78

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст лекційного курсу

Номер Лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість Годин
<i>Перший семестр</i>		
1	<p>Тема 1. Поняття, предмет, метод і система комерційного права. Комерційне законодавство. Поняття, предмет, метод і система комерційного права. Джерела комерційного права. Комерційна діяльність як різновид підприємницької діяльності, її ознаки та принципи. <i>Література</i> [1, с 8-10; 2, с. 10-43,5, с. 7-15]</p>	2
2	<p>Тема 2. Проблемні аспекти основних засад комерційної діяльності. Поняття та види комерційної діяльності. Проблемні аспекти господарських відносин, поняття та їх види. Законодавче розмежування відносин у сфері комерційної діяльності з іншими видами відносин Проблеми державного регулювання комерційної діяльності <i>Література</i> [1, с. 11-18; 2,с. 49-57; 5,с. 13-28]</p>	2
3	<p>Тема 3. Актуальність структурування джерел комерційного права. Загальна класифікація джерел комерційного права. Проблеми правової характеристики інституту комерційного права. Актуальність структурування системи підзаконних нормативно-правових актів комерційного права України. <i>Література</i> [1,с. 19-24; 2,с. 58-73; 5,с. 42-60]</p>	2
4	<p>Тема 4. Актуальність визначення системи суб'єктів комерційної діяльності. Поняття та ознаки суб'єктів комерційного права. Види суб'єктів комерційного права. Проблеми формування органів управління суб'єктів комерційного права <i>Література</i> [1, с 25-28;2,с. 59-69;3, с. 21-34; 5, с 61-79]</p>	2
5	<p>Тема 5. Проблемні напрями організації комерційної діяльності. Поняття та класифікація комерційної діяльності. Основні аспекти організаційно-правових форм комерційного підприємництва. Проблеми визначення організаційно-економічних форм комерційного підприємництва. <i>Література</i> [1, с 29-36, 5,с. 91-99]</p>	2
6	<p>Тема 6. Проблеми формування організаційно-правових форм суб'єктів комерційної діяльності. Правова характеристика суб'єктів комерційної діяльності. Організаційно-правові форми суб'єктів комерційної діяльності. Проблемні напрями правової характеристики суб'єктів сфери роздрібно торгівлі. Сучасні підходи практичного застосування правової характеристики сфери оптової торгівлі. <i>Література</i> [1, с, 37-44, 5,с, 113-123]</p>	2
7	<p>Тема 7. Актуальні проблеми створення суб'єктів комерційної діяльності, їх державна реєстрація. Основні проблеми правової характеристики підстав створення комерційного субекта. Сучасні підходи до визначення правових положень установчих документів комерційних суб'єктів. Державна реєстрація комерційних суб'єктів. <i>Література</i> [1, с. 38-42;5, с. 124-140]</p>	2
8	<p>Тема 8. Проблемні аспекти управління діяльністю юридичної особи. Проблемні аспекти порядку створення комерційного підприємства. Сучасні підходи до порядку класифікації комерційних суб'єктів. Загальна характеристика органів управління комерційного субекта. Відокремлені</p>	2

9	<p>підрозділи комерційних суб'єктів, особливості їх статусу. Дочірні підприємства. <i>Література</i> [5, с. 155-170]</p>	
	<p>Тема 9. Проблеми правових положень припинення діяльності суб'єктів комерційної діяльності. Загальна характеристика припинення діяльності суб'єктів комерційної діяльності. Актуальні напрями добровільного припинення діяльності комерційного суб'єкта. Правові заходи ліквідації комерційних суб'єктів <i>Література</i> [3, с. 159-178,5, с. 182-198]</p>	2
10	<p>Тема 10. Проблемні аспекти банкрутства суб'єктів комерційної діяльності. Поняття банкрутства та його суб'єкти. Актуальність практичного використання підстави для застосування банкрутства та порядок провадження у справах про банкрутство. Проблеми наслідків визнання боржника банкрутом та черговість задоволення претензій кредиторів. <i>Література</i> [1, с. 49-58;3, с. 199-224,5, с. 192-228]</p>	2
11	<p>Тема 11. Проблеми правового регулювання відносин власності в комерційному обороті. Загальні положення правового режиму майна суб'єктів комерційної діяльності. Проблемні напрями джерел формування майна суб'єктів підприємницької діяльності. Актуальні підстави виникнення майнових прав суб'єктів комерційної діяльності та порядок обліку їх майна. Особливості правового статусу майна неприбуткових юридичних осіб. <i>Література</i> [2, с. 130-146; 4, с. 180-184]</p>	2
12	<p>Тема 12. Майно і майнові права суб'єктів комерційної діяльності. Основні положення правового режиму майна суб'єктів комерційної діяльності. Джерела формування майна суб'єктів підприємницької діяльності. Права суб'єктів комерційної діяльності. Правовий режим майна у сфері комерційної діяльності. <i>Література</i> [1, с. 63-69, 3,с. 225-245; 5,с. 257-265]</p>	2
13	<p>Тема 13. Проблемні аспекти обігу цінних паперів, порядок їх випуску і обігу. Загальні положення ринку цінних паперів в Україні. Види цінних паперів та їх правова характеристика. Проблеми обігу векселів на внутрішньому та міжнародному ринках. Актуальні аспекти використання цінних паперів у сільськогосподарському комерційному обігу. <i>Література</i> [1, с. 73-82; 3, с. 261-274]</p>	2
14	<p>Тема 14. Проблеми правового регулювання біржової діяльності. Поняття і юридичні ознаки біржі, її функції та обов'язки. Проблеми формування біржових угод та правила біржової торгівлі. Правовий статус фондової біржі та захист громадян-інвесторів на фондовому ринку <i>Література</i> [1, с. 83-86; 3, с. 281-289]</p>	2
15	<p>Тема 15. Актуальні проблеми правового регулювання цін та ціноутворення. Поняття та функції ціни. Політика ціноутворення. Види цін та порядок їх встановлення. Проблеми правового регулювання контролю за додержанням дисципліни цін та відповідальність за її порушення. <i>Література</i> [2, с. 179-192; 3,с. 290-310]</p>	2
16	<p>Тема 16. Проблемні напрями формування правових засад обмеження монополізму в економіці України та захист економічної конкуренції. Причини та стан монопольного становище на ринку та зловживання ним. Захист економічної конкуренції. Відповідальність за порушення антимонопольного законодавства та економічної конкуренції. Проблемні</p>	2

	аспекти розгляду справ про порушення антимонопольного законодавства та економічної конкуренції <i>Література</i> [1,с, 89-94,3, с. 298-309]	
17	Тема 17. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Зовнішньоекономічна діяльність та її правове регулювання. Проблеми удосконалення правового режиму іноземних інвестицій. Основні аспекти правового режиму вільних економічних зон. <i>Література</i> [1,с, 102-108,3, с. 310-322]	2
18	Тема 18. Захист прав та законних інтересів суб'єктів комерційної діяльності. Поняття захисту прав та законних інтересів суб'єктів комерційної діяльності. Проблеми практичного використання форм захисту прав та інтересів комерційних суб'єктів. Способи захисту комерційних прав та законних інтересів. <i>Література</i> [1,с, 112-118,3, с. 323-327]	2
	<i>Разом за семестр</i>	36

5.2. Зміст практичних занять

Номер заняття	Тема практичного заняття	Кількість Годин
<i>Перший семестр</i>		
1	<p>Тема 1. Поняття, предмет, метод і система комерційного права. Комерційне законодавство. Поняття, предмет, метод і система комерційного права. Джерела комерційного права. Комерційна діяльність як різновид підприємницької діяльності, її ознаки та принципи.</p> <p><i>Література</i> [1, с 8-10; 2, с. 10-43,5, с. 7-15]</p>	2
2	<p>Тема 2. Проблемні аспекти основних засад комерційної діяльності. Поняття та види комерційної діяльності. Проблемні аспекти господарських відносин, поняття та їх види. Законодавче розмежування відносин у сфері комерційної діяльності з іншими видами відносин</p> <p>Проблеми державного регулювання комерційної діяльності</p> <p><i>Література</i> [1, с. 11-18; 2,с. 49-57; 5,с. 13-28]</p>	2
3	<p>Тема 3. Актуальність структурування джерел комерційного права. Загальна класифікація джерел комерційного права. Проблеми правової характеристики інституту комерційного права. Актуальність структурування системи підзаконних нормативно-правових актів комерційного права України.</p> <p><i>Література</i> [1,с, 19-24; 2,с. 58-73; 5,с. 42-60]</p>	2
4	<p>Тема 4. Актуальність визначення системи суб'єктів комерційної діяльності. Поняття та ознаки суб'єктів комерційного права. Види суб'єктів комерційного права. Проблеми формування органів управління суб'єктів комерційного права</p> <p><i>Література</i> [1, с 25-28;2,с. 59-69;3, с. 21-34; 5, с 61-79]</p>	2
5	<p>Тема 5. Проблемні напрями організації комерційної діяльності. Поняття та класифікація комерційної діяльності. Основні аспекти організаційно-правових форм комерційного підприємництва. Проблеми визначення організаційно-економічних форм комерційного підприємництва.</p> <p><i>Література</i> [1, с 29-36, 5,с. 91-99]</p>	2
6	<p>Тема 6. Проблеми формування організаційно-правових форм суб'єктів комерційної діяльності. Правова характеристика суб'єктів комерційної діяльності. Організаційно-правові форми суб'єктів комерційної діяльності. Проблемні напрями правової характеристики суб'єктів сфери роздрібно торгівлі. Сучасні підходи практичного застосування правової характеристики сфери оптової торгівлі.</p> <p><i>Література</i> [1, с, 37-44, 5,с, 113-123]</p>	2
7	<p>Тема 7. Актуальні проблеми створення суб'єктів комерційної діяльності, їх державна реєстрація. Основні проблеми правової характеристики підстав створення комерційного субекта. Сучасні підходи до визначення правових положень установчих документів комерційних суб'єктів. Державна реєстрація комерційних суб'єктів.</p> <p><i>Література</i> [1, с. 38-42;5, с. 124-140]</p>	2
8	<p>Тема 8. Проблемні аспекти управління діяльністю юридичної особи. Проблемні аспекти порядку створення комерційного підприємства. Сучасні підходи до порядку класифікації комерційних суб'єктів. Загальна характеристика органів управління комерційного субекта. Відокремлені підрозділи комерційних суб'єктів, особливості їх статусу. Дочірні підприємства.</p> <p><i>Література</i> [5, с. 155-170]</p>	2

9	<p>Тема 9. Проблеми правових положень припинення діяльності суб'єктів комерційної діяльності. Загальна характеристика припинення діяльності суб'єктів комерційної діяльності. Актуальні напрями добровільного припинення діяльності комерційного суб'єкта. Правові заходи ліквідації комерційних суб'єктів <i>Література</i> [3, с. 159-178,5, с. 182-198]</p>	2
10	<p>Тема 10. Проблемні аспекти банкрутства суб'єктів комерційної діяльності. Поняття банкрутства та його суб'єкти. Актуальність практичного використання підстави для застосування банкрутства та порядок провадження у справах про банкрутство. Проблеми наслідків визнання боржника банкрутом та черговість задоволення претензій кредиторів. <i>Література</i> [1, с. 49-58;3, с. 199-224,5, с. 192-228]</p>	2
11	<p>Тема 11. Проблеми правового регулювання відносин власності в комерційному обороті. Загальні положення правового режиму майна суб'єктів комерційної діяльності. Проблемні напрями джерел формування майна суб'єктів підприємницької діяльності. Актуальні підстави виникнення майнових прав суб'єктів комерційної діяльності та порядок обліку їх майна. Особливості правового статусу майна неприбуткових юридичних осіб. <i>Література</i> [2, с. 130-146; 4, с. 180-184]</p>	2
12	<p>Тема 12. Майно і майнові права суб'єктів комерційної діяльності. Основні положення правового режиму майна суб'єктів комерційної діяльності. Джерела формування майна суб'єктів підприємницької діяльності. Права суб'єктів комерційної діяльності. Правовий режим майна у сфері комерційної діяльності. <i>Література</i> [1, с. 63-69, 3,с. 225-245; 5,с. 257-265]</p>	2
13	<p>Тема 13. Проблемні аспекти обігу цінних паперів, порядок їх випуску і обігу. Загальні положення ринку цінних паперів в Україні. Види цінних паперів та їх правова характеристика. Проблеми обігу векселів на внутрішньому та міжнародному ринках. Актуальні аспекти використання цінних паперів у сільськогосподарському комерційному обігу. <i>Література</i> [1, с. 73-82; 3, с. 261-274]</p>	2
14	<p>Тема 14. Проблеми правового регулювання біржової діяльності. Поняття і юридичні ознаки біржі, її функції та обов'язки. Проблеми формування біржових угод та правила біржової торгівлі. Правовий статус фондової біржі та захист громадян-інвесторів на фондовому ринку <i>Література</i> [1, с. 83-86; 3, с. 281-289]</p>	2
15	<p>Тема 15. Актуальні проблеми правового регулювання цін та ціноутворення. Поняття та функції ціни. Політика ціноутворення. Види цін та порядок їх встановлення. Проблеми правового регулювання контролю за додержанням дисципліни цін та відповідальність за її порушення. <i>Література</i> [2, с. 179-192; 3,с. 290-310]</p>	2
16	<p>Тема 16. Проблемні напрями формування правових засад обмеження монополізму в економіці України та захист економічної конкуренції. Причини та стан монопольного становище на ринку та зловживання ним. Захист економічної конкуренції. Відповідальність за порушення антимонопольного законодавства та економічної конкуренції. Проблемні аспекти розгляду справ про порушення антимонопольного законодавства та економічної конкуренції <i>Література</i> [1,с. 89-94,3, с. 298-309]</p>	2

17	Тема 17. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Зовнішньоекономічна діяльність та її правове регулювання. Проблеми удосконалення правового режиму іноземних інвестицій. Основні аспекти правового режиму вільних економічних зон. <i>Література</i> [1,с, 102-108,3, с. 310-322]	2
18	Тема 18. Захист прав та законних інтересів суб'єктів комерційної діяльності. Поняття захисту прав та законних інтересів суб'єктів комерційної діяльності. Проблеми практичного використання форм захисту прав та інтересів комерційних суб'єктів. Способи захисту комерційних прав та законних інтересів. <i>Література</i> [1,с, 112-118,3, с. 323-327]	2
<i>Разом за семестр</i>		36

5.3 Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота здобувачів вищої освіти денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних занять, тестування з теоретичного матеріалу, виконанні індивідуального завдання тощо.

З навчальної дисципліни студенти вони пишуть реферати в обсязі 15-18 сторінок і захищають його на 17,18-му практичних заняттях. Тему реферату студент вибирає самостійно із запропонованого тематичного переліку Керівництво самостійною роботою здійснює викладач згідно з розкладом консультацій в позаурочний час.

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-ть годин
<i>Перший семестр</i>		
1	Опрацювання лекційного матеріалу «Поняття, предмет, метод фі система комерційного права. Комерційне законодавство» та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою №1.	4
2	Опрацювання лекційного матеріалу «Проблемні аспекти основних засад комерційної діяльності» та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою №2.	4
3	Опрацювання лекційного матеріалу «Актуальність структурування джерел комерційного права» та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою №3.	4
4	Опрацювання лекційного матеріалу «Актуальність визначення системи суб'єктів комерційної діяльності» та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою №4	4
5	Опрацювання лекційного матеріалу «Проблемні напрями організації комерційної діяльності» та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою №5. Опрацювання нормативно-правових актів, підготовка до контрольної роботи.	4

6	Опрацювання лекційного матеріалу «Проблеми формування організаційно-правових форм суб'єктів комерційної діяльності» та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою №6.	5
7	О	4
	п	
	р	
8	Опрацювання лекційного матеріалу «Проблемні аспекти управління діяльністю юридичної особи» та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою № 8.	4
	в	
9	Опрацювання лекційного матеріалу «Проблеми правових положень припинення	4
	д	
	н	
	я	
	Ф	
10	н	5
	р	
	в	
11	Опрацювання лекційного матеріалу «Проблеми правового регулювання відносин власності в комерційному обороті» та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою №11.	4
	я	
	Ф	
12	д	4
	р	
	Ф	
13	Опрацювання лекційного матеріалу «Проблеми правових актів, підготовка до практичного заняття за темою №13. Підготовка до захисту рефератів.	4
	к	
14	Опрацювання лекційного матеріалу «Проблеми правового регулювання біржової діяльності та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою №14. Захист рефератів.	5
	я	
15	Опрацювання лекційного матеріалу «Актуальні проблеми правового регулювання цін та ціноутворення » та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою №15.	4
	к	
16	Опрацювання лекційного матеріалу «Проблемні напрями формування правових засад обмеження монополізму в економіці України та захист економічної конкуренції» та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою №16.	5
	р	
17	Опрацювання лекційного матеріалу «Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності» та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою №17. Захист рефератів.	5
	д	
18	Опрацювання лекційного матеріалу «Захист прав та законних інтересів суб'єктів комерційної діяльності» та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою №18. Захист рефератів.	5
	р	
	б	
	н	
	я	
	<i>Разом за семестр</i>	
		78

5.4 Орієнтовна тематика індивідуального завдання для самостійної роботи здобувачів магістерського рівня вищої освіти (перший семестр)

Важливим принципом самостійної роботи є індивідуальна робота кожного здобувачів. Її призначенням є: поглиблення теоретичних знань, отриманих на лекціях; заохочення їх до аналізу нормативно-правових джерел, активної творчої роботи із опрацюванням рекомендованої літератури; забезпечення майбутніх фахівців усіх напрямів підготовки знаннями основних правових положень, що стосуються їх професійної діяльності; формування у студентів вміння орієнтуватися в нормативних джерелах; вироблення у майбутніх спеціалістів практичних навичок реалізації норм чинного законодавства.

Індивідуальна робота передбачає підготовку реферату з обраної здобувачами тематики, а також підготовку до семінарсько-практичних занять протягом семестру.

Виконання індивідуального завдання включає в себе п'ять основних етапів:

- 1) вибір теми дослідження;
- 2) підбір матеріалів;
- 3) опрацювання літератури;
- 4) написання тексту;
- 5) оформлення роботи.

Індивідуальна робота є складовою вивчення змісту навчальної дисципліни та будується на репродуктивному, репродуктивно-творчому та творчо-пошуковому рівнях. Вона сприяє розвитку творчої активності студентів, прищеплює навички, необхідні для самоосвіти, пошуку шляхів вдосконалення професійної діяльності після закінчення навчання.

Теми індивідуальної роботи мають науково-дослідний характер, підвищену складність, виступають певним тематичним доповненням семінарського заняття, методом поглибленої підготовки до нього і можуть готуватись у вигляді реферативних повідомлень.

Реферат готується у письмовому викладі, має науковий характер і здійснюється шляхом аналізу різних інформаційних джерел. Теми рефератів наведені у планах семінарських занять. Він повинен мати чітку логічну побудову і повинен містити наступні елементи:

1. Титульний аркуш.
2. План роботи із зазначенням сторінок початку кожного з розділів.
3. Вступ на 1–2 сторінки (аналізується проблема та стан її дослідження науковцями).
4. Основна частина обсягом 8–10 сторінок (викладається основний матеріал).
5. Висновки на 1–2 сторінки.
6. Перелік використаних джерел.
7. Реферат може містити додатки, переліки умовних скорочень тощо.

У вступі обґрунтовується актуальність обраної теми, дається коротка характеристика сучасного стану і наукової розробки проблеми (питання), що розглядатиметься в рефераті, формулюється мета роботи, а також здійснюється короткий огляд джерел, використаних студентом.

Основна частина передбачає розкриття змісту обраної теми, її основних питань і проблем. Головною вимогою є аналіз проблем, відображених у літературі, висвітлення різних позицій науковців та їх критичний аналіз. При підготовці студенту студент повинен продемонструвати вміння самостійно робити висновки на основі вивчених нормативно-правових актів та літератури й узагальнювати матеріал. Основна частина може складатися з двох–трьох розділів.

У заключній частині у стислому вигляді подаються висновки, які містять короткий підсумок проведеного дослідження, тобто є коротким резюме реферату, а також підтверджується вирішення поставлених завдань і досягнення мети. Тут повинні надаватись рекомендації і пропозиції щодо практичного розв'язання розглянутих проблем. Наприкінці реферату вміщують список використаних джерел, додатки (за необхідності). Складові частини роботи мають логічно поєднуватися і відповідати одна одній.

Література з теми реферату повинна мати пізнавальне значення у контексті вивчення та осмислення дисципліни, тому до списку варто включати монографії, статті з наукових журналів, навчальні посібники, що рекомендовані навчальною та робочою програмами або знайдені автором роботи, документальні та інформаційні джерела тощо. Матеріали у списку слід оформляти згідно з державними стандартами України.

Робота виконується на стандартних аркушах ф. А4 грамотно, без помарок і виправлень. Скорочення слів, окрім узвичаєних аббревіатур, не допускається. Текст розміщують на одній стороні аркуша, залишаючи поля з усіх боків по 2 см.

Першою сторінкою реферату є титульний аркуш, де вказується тема, прізвище, ім'я та по батькові автора, спеціальність, курс, група. На другій сторінці повинен бути наведений план реферату із зазначенням сторінок, де починаються відповідні розділи. Кожний розділ починається з нової сторінки. Сторінки нумеруються, починаючи з титульного аркуша, однак номери проставляються тільки з другої сторінки (таким чином, вступ зазвичай починається на 3-й сторінці). Розділи основної частини нумеруються арабськими цифрами, параграфи – цифрою розділу і параграфу через крапку (1.2, 2.2 і т.п.). Вступ і висновки не нумеруються.

Назву таблиць вказують зверху над таблицею, а назву малюнків розміщують під малюнком. Нумерація таблиць і малюнків може бути наскрізною по всій роботі.

При підготовці реферату ставиться наступна мета:

– систематизація, закріплення та розширення отриманих теоретичних знань за фахом і їхнім застосуванням для постановки і рішення конкретних наукових і прикладних (практичних) завдань;
– поглиблення навичок ведення самостійної роботи, оволодіння сучасними методами постановки і аналізу проблем;

– уміння критично аналізувати літературу, творчо обговорювати результати роботи, вести наукову полеміку.

Реферативна робота повинна:

– мати творчий характер з використанням актуальних статистичних даних і діючих нормативних правових актів;

– відповідати вимогам логічного і чіткого викладу матеріалу, доказовості і вірогідності фактів;

– відображати вміння студента користуватися раціональними прийомами пошуку, відбору, обробки та систематизації інформації, здатності працювати з нормативно-правовими актами.

Індивідуальне завдання студенти виконують під керівництвом викладача, що проводить у них практичні заняття за тематикою, яка подається у цих методичних вказівках. Якість виконання враховується при підсумковому контролі.

Реферати доповідаються студентами на 14-му і 15-му семінарських заняттях.

Тематика рефератів для самостійної роботи здобувачів магістерського рівня денної форми навчання (перший семестр)

1. Співвідношення понять комерційне, господарське, підприємницьке право.
2. Сучасний стан і напрями вдосконалення комерційного законодавства.
3. Поняття, ознаки та види суб'єктів господарювання.
4. Правове регулювання діяльності господарських товариств.
5. Правове регулювання біржової діяльності в Україні.
6. Поняття та види зовнішньоекономічної діяльності за законодавством України.
7. Поняття, види та організаційні форми підприємницької діяльності.
8. Види та підстави виконання господарських зобов'язань.
9. Правові засади охорони та захисту прав і законних інтересів суб'єктів господарювання.
10. Майнова основа господарювання.
11. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
12. Правовий режим іноземних інвестицій.
13. Принципи державного регулювання підприємницької діяльності.
14. Антимонопольне регулювання підприємницької діяльності.
15. Податкове регулювання підприємницької діяльності.
16. Особливості державного регулювання захисту прав споживачів.
17. Судовий захист прав підприємців.
18. Особливості захисту прав підприємців господарськими судами.
19. Забезпечення прав та інтересів підприємців органами нотаріату.
20. Відповідальність у комерційному праві.
21. Порядок розгляду спорів господарськими судами.
22. Адміністративні правопорушення при здійсненні підприємницької діяльності як підстава адміністративної відповідальності.
23. Поняття монопольного стану і монопольної діяльності підприємців на ринку.
24. Податки в системі державного регулювання і стимулювання гос-подарської діяльності.

25. Господарсько-адміністративні штрафи як вид господарсько-правових санкцій: поняття, сфера застосування, форми, механізм реалізації.
26. Конфіскація як вид господарсько-правових санкцій: поняття, порядок застосування.
27. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені у сфері підприємницької діяльності.
28. Особливості відшкодування шкоди в комерційному праві.
29. Види оперативно-господарських і господарсько-управлінських санкцій.
30. Досудовий порядок врегулювання господарських спорів.

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів. Зокрема, лекції проводяться в основному словесними методами, а семінарські заняття проводяться з використанням інформаційних технологій і мають за мету – набуття студентами практичних навичок з вирішення практичних завдань, передбачених конкретними завданнями до відповідних тем, а також підготовки договірних та інших документів.

Для організації зв'язку з практикою планується вивчення навчальних дисциплін за напрямками діяльності юридичних служб органів місцевого самоврядування, виконавчої влади, а також організацій, які підтримують міжнародні зв'язки з іноземними органами влади та міжнародними організаціями, під час яких здобувачі вирішуватимуть питання застосування правових положень в сфері регулювання певних міжнародних відносин

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та семінарських занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу з теми;
- презентація і захист індивідуальних завдань;
- виконання домашніх завдань тощо.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу, який проводиться методом тестування з усього матеріалу дисципліни. Здобувач, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав підсумковий контрольний захід (іспит), вважається невстигаючим.

8 Оцінювання результатів навчання здобувачів магістрського рівня у семестрі

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Оцінка, яка виставляється за семінарське заняття, складається з таких елементів: знання студентом відповідного теоретичного і практичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті конструктивні рішення; своєчасний захист реферату.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням. Виконання індивідуального завдання завершується його презентацією у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Оцінювання знань здобувачів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Здобувач глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не

	вагається при видозміні запитання, вмє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре	Здобувач виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно	Здобувач виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Здобувач виявив розрізнені, безсистемні знання, не вмє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекичує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання здобувачів у першому семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота	Підсумковий контроль
I семестр				
Семінарські заняття	Контрольна робота (КР)	Тестовий контроль (Т К):	Реферат	Іспит (0,4)
УО (мінімальна кількість оцінок усього опитування – 6)	тема №5	(тема №9)	1	
ВК: 0,3	0,1	0,1	0,1	

Примітка: Т – тема дисципліни; УО- усне опитування, КР- контрольна робота; ВК – ваговий коефіцієнт.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання	
A	4,75–5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатне для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне

Оцінка, яка виставляється за заняття, складається з таких елементів: усне опитування здобувачів; знання теоретичного матеріалу з теми; якість оформлення договорів, меморандумів протоколів; вміння студента обґрунтувати прийняті конструктивні рішення; своєчасне вирішення практичного завдання.

Пропущене семінарське заняття здобувач повинен відпрацювати на кафедрі у встановлений викладачем термін з реєстрацією у відповідному журналі кафедри, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Примітка: для семінарських занять викладач встановлює обов'язковий мінімум оцінок, які має отримати здобувач впродовж семестру, щоб виконати програму дисципліни.

9. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Предмет і метод комерційного права, його основні категорії та інститути.
2. Функції комерційного права.
3. Основні принципи господарювання.
4. Співвідношення понять комерційне, господарське, підприємницьке право.
5. Звичаї, їх значення та застосування в комерційній діяльності.
6. Сучасний стан і напрями вдосконалення комерційного законодавства.
7. Поняття, ознаки та види суб'єктів господарювання.
8. Юридичні особи: поняття, ознаки та види.
9. Поняття підприємця — фізичної особи.
10. Підприємницька діяльність без створення юридичної особи.
11. Правове положення підприємців.
12. Права та обов'язки суб'єктів господарювання.
13. Поняття підприємницької діяльності, її ознаки та принципи.
14. Види підприємницької діяльності.
15. Підприємницька діяльність, що потребує спеціального дозволу.
16. Порядок видачі ліцензій на здійснення підприємницької діяльності.
17. Правова регламентація заборон для громадян щодо можливостей займатися підприємницькою діяльністю.
18. Підприємства: поняття та види підприємств відповідно до законодавства України.
19. Порядок створення та функціонування підприємств.
20. Філіали та представництва підприємств.
21. Дочірні підприємства, їх правовий статус.
22. Поняття і характерні риси підприємства.
23. Особливості правового становища державних і казенних підприємств.
24. Об'єднання підприємств, їх правовий статус.
25. Господарські товариства: поняття та види відповідно до законодавства України.
26. Права та обов'язки засновників і учасників суб'єктів господарювання. Установчі документи.
27. Поняття та види кооперативів як суб'єктів комерційного права, їх правове становище, характерні риси.
28. Інші організаційно-правові форми підприємницької діяльності (банки, інвестиційні фонди, інвестиційні компанії, довірчі товариства, біржі тощо), їх правовий статус відповідно до законодавства України.
29. Нормативні документи, що регулюють порядок державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.
30. Порядок та етапи створення юридичної особи.
31. Особливості реєстрації суб'єктів підприємництва без створення юридичної особи. Особливості реєстрації юридичних осіб суб'єктів підприємницької діяльності.
32. Підстави та порядок перереєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.
33. Поняття, порядок здійснення та наслідки скасування державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності.
34. Випадки припинення діяльності суб'єктів підприємництва.
35. Реорганізація суб'єктів підприємницької діяльності. Форми реорганізації.
36. Ліквідація суб'єктів підприємницької діяльності, порядок її здійснення.
37. Поняття та ознаки банкрутства.
38. Проведення у справах про банкрутство.

39. Суб'єкти банкрутства (боржники та кредитори).
40. Порядок визнання банкрутом: подання заяви, порушення провадження у справі про банкрутство, попереднє засідання господарського суду, виявлення кредиторів і санаторів, винесення постанови про визнання банкрутом.
41. Наслідки визнання боржника банкрутом.
42. Заходи щодо відновлення платоспроможності боржника. Сана-ція.
43. Ліквідаційна процедура.
44. Наслідки визнання боржника банкрутом.
45. Ліквідаційний процес: інвентаризація та оцінювання майна банкрута, продаж майна банкрута, черговість задоволення вимог кредиторів.
46. Припинення справи про банкрутство. Мирова угода.
47. Особливості банкрутства окремих категорій суб'єктів підприєм-ницької діяльності.
48. Відносини власності у сфері економіки: загальні положення.
49. Підстави набуття та припинення права власності.
50. Майно як об'єкт підприємницької діяльності.
51. Роботи і послуги як об'єкти підприємницької діяльності.
52. Правовий режим майна підприємств.
53. Основні види цінних паперів, їх характеристика.
54. Поняття, юридичні ознаки та види бірж.
55. Правове становище товарної біржі: порядок створення, функції, права та обов'язки.
56. Біржові угоди: поняття, види, порядок укладення.
57. Правила біржової торгівлі: призначення, місце в системі норма-тивних актів, що регулюють біржову діяльність, зміст, порядок прийняття.
58. Вирішення біржових спорів.
59. Відповідальність за порушення правил біржової торгівлі.
60. Правовий статус фондової біржі: поняття, організаційно-правова форма, порядок створення, реєстрації, правила фондової біржі, їх зміст, порядок прийняття.
61. Контроль за діяльністю фондових бірж з боку Державної комісії з цінних паперів і фондового ринку. Особливості створення та припинення фондової біржі.
62. Державне регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринко-вої трансформації економіки.
63. Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності.
64. Форми здійснення іноземних інвестицій.
65. Інвестиційні фонди та інвестиційні компанії.
66. Державно-правові гарантії захисту іноземних інвестицій.
67. Поняття приватизації державного майна.
68. Цілі та принципи приватизації.
69. Суб'єкти приватизації (державні органи приватизації, покупці, посередники), їх правове становище.
70. Поняття промислової власності.
71. Законодавство України з питань промислової власності.
72. Захист прав і законних інтересів суб'єктів промислової влас-ності.
73. Поняття, ознаки та підстави виникнення господарського зобов'язання.
74. Види господарських договорів за критеріями: обов'язковості, за термінами дії, за взаємним становищем сторін, за економічним змістом та юридичними ознаками.
75. Зобов'язально-правові та речові способи забезпечення виконання зобов'язань.
76. Порядок укладення господарських договорів, їх зміни та розірвання.
77. Зміст господарського договору (істотні умови, звичайні та випадкові умови).
78. Припинення господарського зобов'язання, зміниа або визнання недійсними умов договору.
79. Відповідальність за порушення договірних зобов'язань.
80. Основні поняття та правове регулювання страхування в Україні.
81. Правове регулювання розрахункових і кредитних відносин у під-приємницькій діяльності.
82. Агентські відносини в господарському обороті. Агентські договори.
83. Поняття зовнішньоекономічної діяльності.
84. Принципи і види зовнішньоекономічної діяльності.
85. Зовнішньоекономічний договір: поняття і види, зміст, форма, порядок укладення, зміни та розірвання.
86. Вирішення спорів, що впливають із зовнішньоекономічних договорів.

87. Правовий режим іноземного інвестування.
88. Державна реєстрація договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора.
89. Особливості правового режиму інвестиційної діяльності у вільних економічних зонах.
90. Напрями державної політики щодо правового регулювання підприємницької діяльності

10. Методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Комерційне право України» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Зокрема, викладачем кафедри доцентом Кравчуком С.Й. підготовлені і видані Методичні рекомендації з Господарського права України, - Хмельницький: ХНУ, -2015, -158с.

11. Рекомендована література

Основна

1. Горбова Н. А. Господарське право України: навч. посібник. Мелітополь: Однорог Т. В., 2019. 127 с.
2. Деревянко Б. В. Господарське право: особлива частина (правове регулювання господарських відносин в окремих галузях економіки) : навчальний посібник / д-р юрид. наук, проф. Б. В. Деревянко; МВС України, Донецький державний університет внутрішніх справ. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 314 с.
3. Ковалишин О. Р. Комерційне право Європейського Союзу : директиви, регламенти, наукові статті (Commercial Law of the European Union: Specific directives, regulations, research papers). Івано-Франківськ: Івано_франківський національний університет. 2020. 331 с.
- Резворович К. Р., Юнін О. С. Господарське право : навч. Практикум. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2021. 507 с.
4. Коросташов О. М. Гладкий С. О. Комерційне право; навч.-методю посібник. Полтава: РВВ ПУЕТ. 2013. 283 с.
5. Смолин Г. В., Туркот О. А., Хомко Л. В. Господарське право України. Загальна частина: підручник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 484 с.

Додаткова

1. Конституція України. – К.: Просвіта, 1996.
2. Господарський кодекс України– К.: Юрінком Інтер, 2008.
3. Господарський процесуальний кодекс України. – К.: Юрінком Інтер, 2008.
4. Цивільний кодекс України // Голос України. 2003. – № 45-46.
5. Закон України “Про захист прав споживачів” від 12 травня 1991 року № 1023-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. -1991. – №30.
6. Закон України “Про господарські товариства” від 19 вересня 1991 року № 1576-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. - 1991. – №49.
7. Закон України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” від 30 червня 1999 року №784 // Відомості Верховної Ради України. - 1999. – № 42.
8. Закон України “Про виконавче провадження” від 30 червня 1999 року №783-ХІУ // Відомості Верховної Ради України. - 1999. – № 24.
9. Закон України “Про ліцензування видів господарської діяльності” від 2 березня 2015 року, № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України - 2015. – №23.
10. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 7.12.2000 р. № 2121-III // Урядовий кур’єр. – 2001. – 17 січня.
11. Закон України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців” від 22 травня 2003 року № 882-IV // Голос України. -№ 115-116 (24 червня). –2003.

12. Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua>
2. Електронна бібліотека університету . Доступ до ресурсу: http://lib.khmnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php
3. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <https://elar.khmnu.edu.ua/home>.